

Počítačové a komunikačné siete

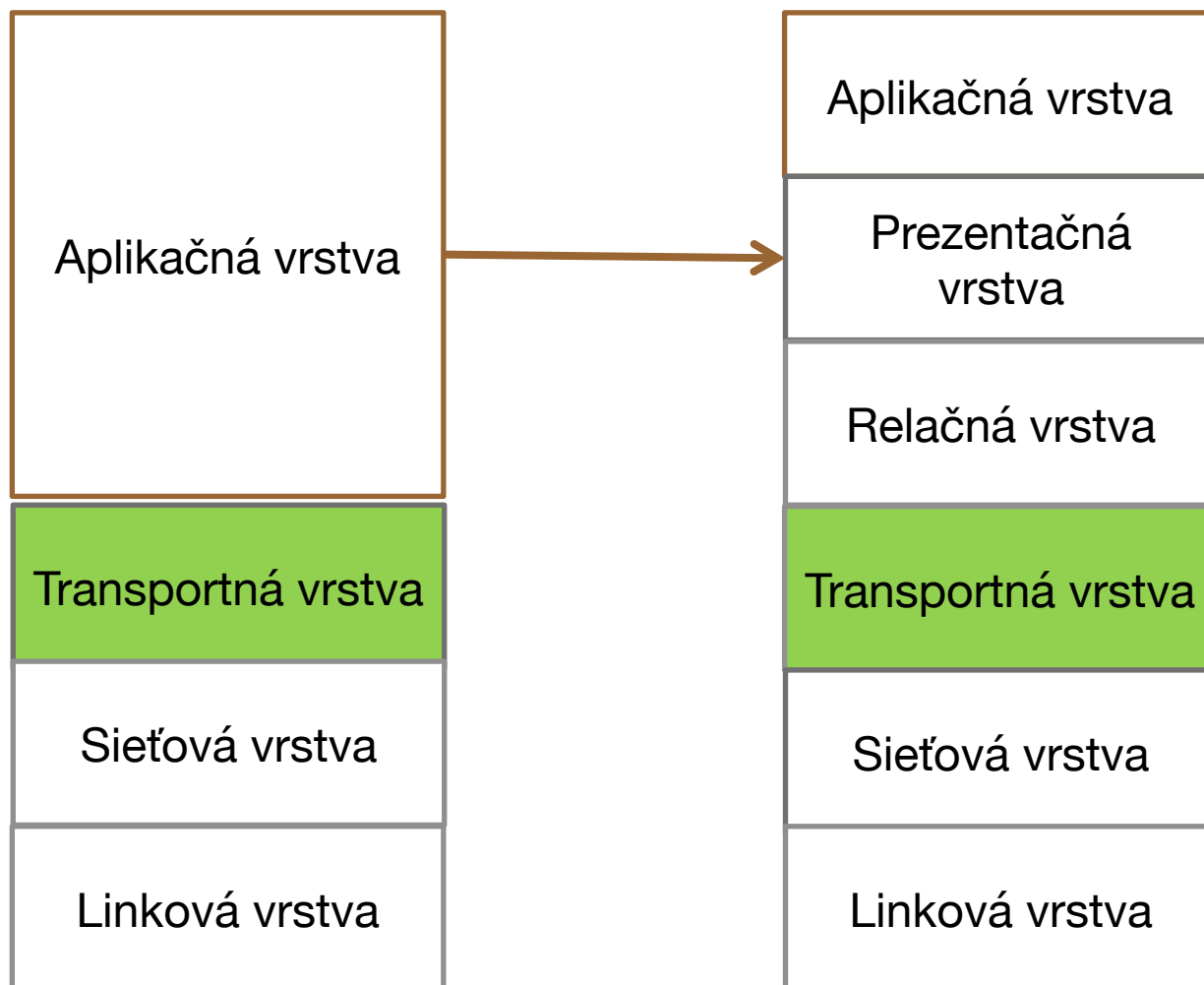
TCP 2 riadenie toku dát Internet Protocol (IP)

Prednáška 5

Opakovanie minulej prednášky

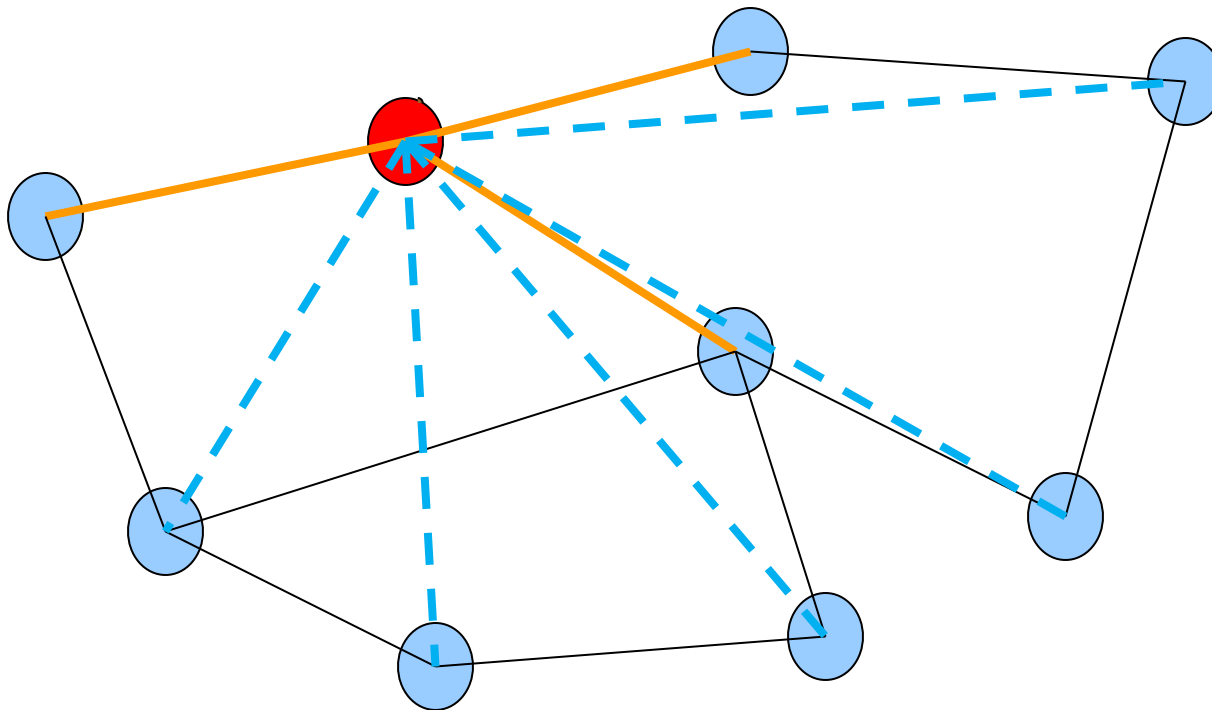
- » TCP (používané HTTP)
  - Riadenie toku (pomalé / rýchle linky)
  - Potvrdzovanie dát (ACK, NACK)
  - Ukončenie spojenia
  - Znovuodoslanie dát

Transportná vrstva

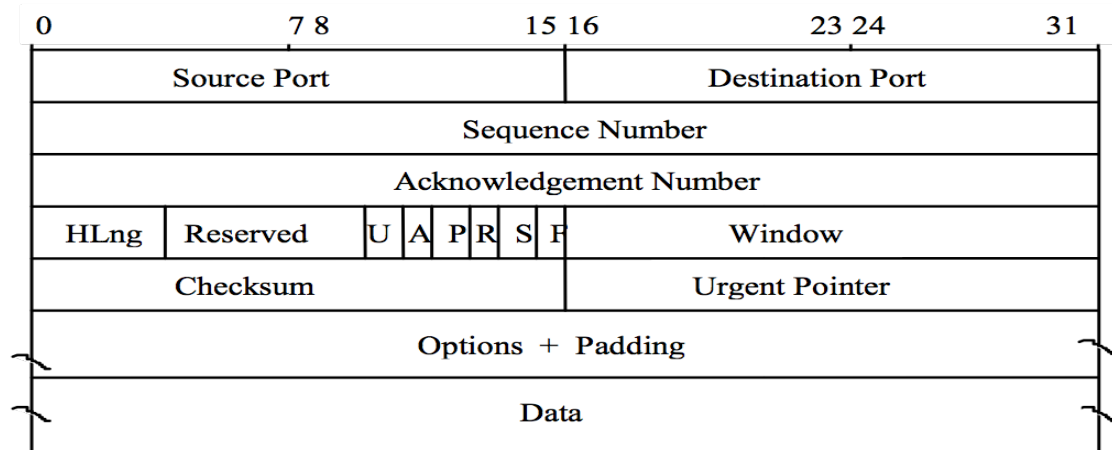
Pohľad vrstiev na topoloógiu siete

Transportná vrstva

Protokol TCP

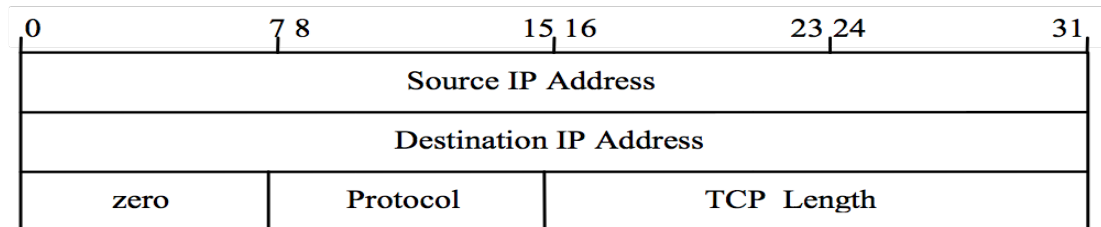
TCP segment

pseudohlavička

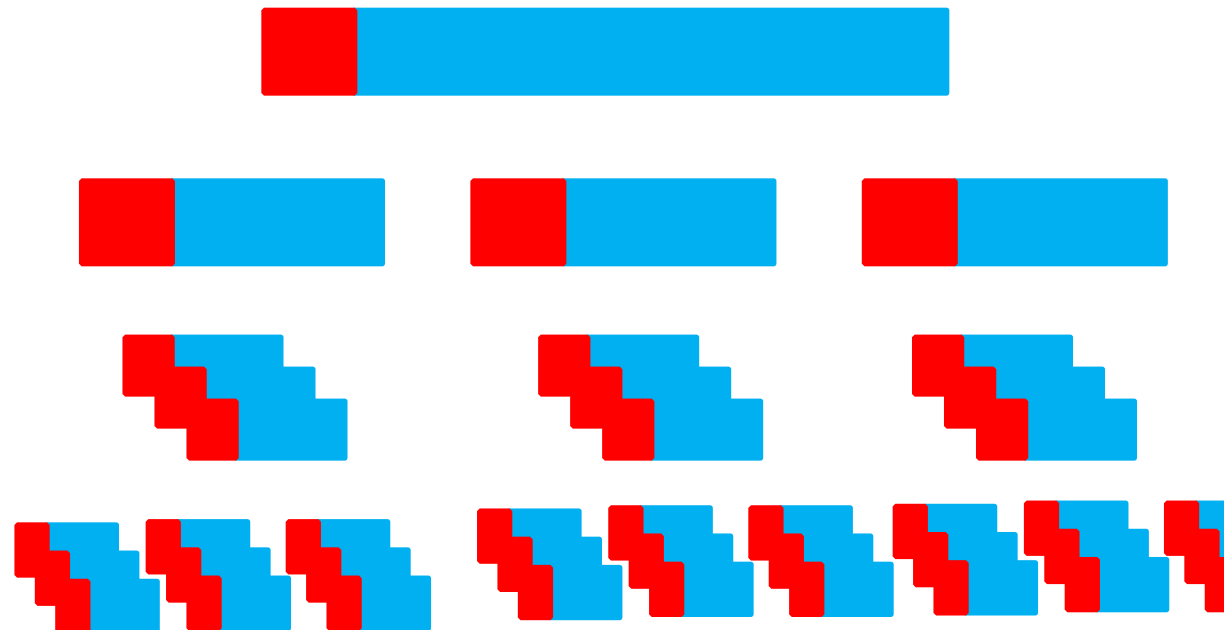
Niektoré voliteľné položky
(options):

kind	length	význam
2	4	MSS
3	3	zváženie okna
4	2	povolenie SACK
5	prem.	SACK

Vnáranie stránky do paketov

Aplikácia (Web)
Aplikačná vrstva (HTTP)
Transportná vrstva (TCP)
Sieťová vrstva (IP)
Linková vrstva (Ethernet/WiFi)

Číslo segmentu, číslo potvrdenia

Aplikácia (Web)
Aplikačná vrstva (HTTP)
Transportná vrstva (TCP)

0

4999

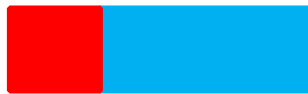

0 1499

1500 2999

3000 4499

SN: 111

SN: 111

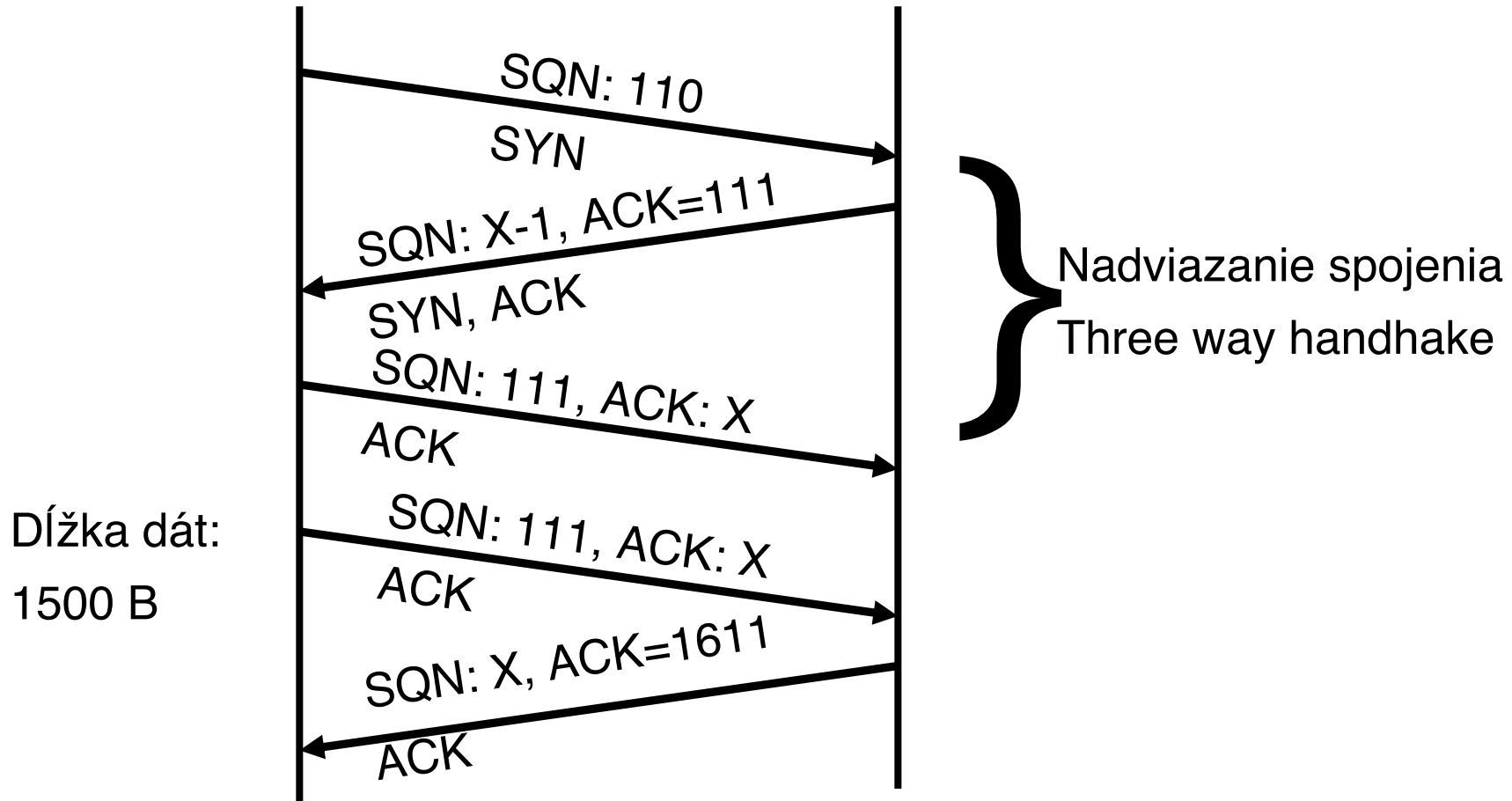
SN:1611

SN: 3111

ACK: 1611

ACK:3111. ACK:4611

Segment number, ACK number

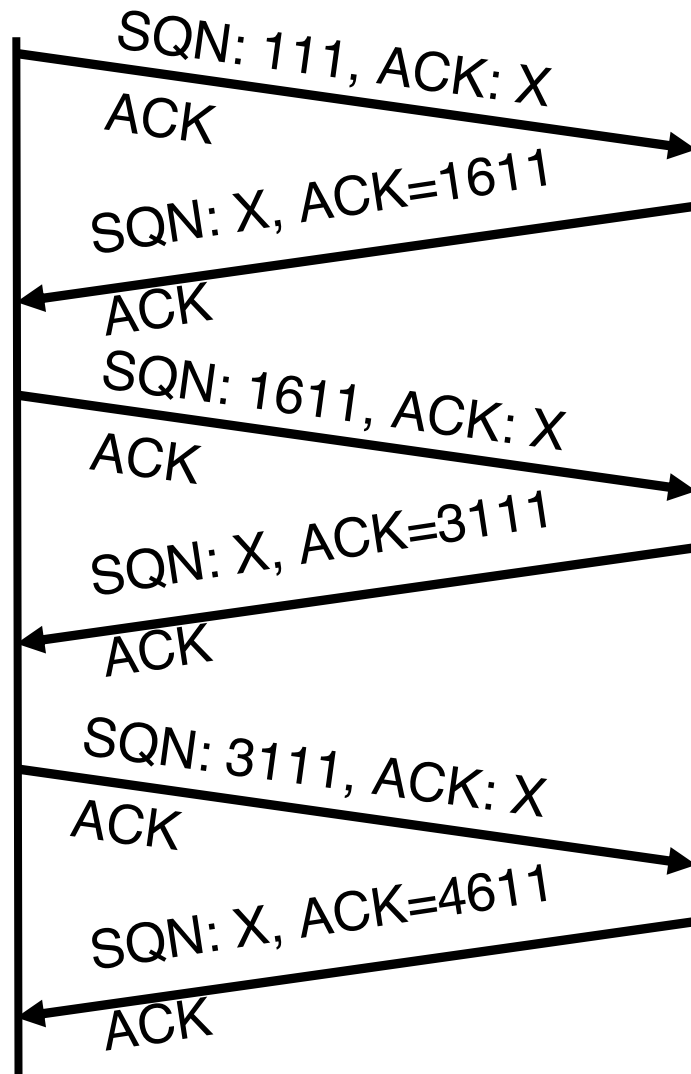

Segment number, ACK number

Dĺžka dát:
1500 B

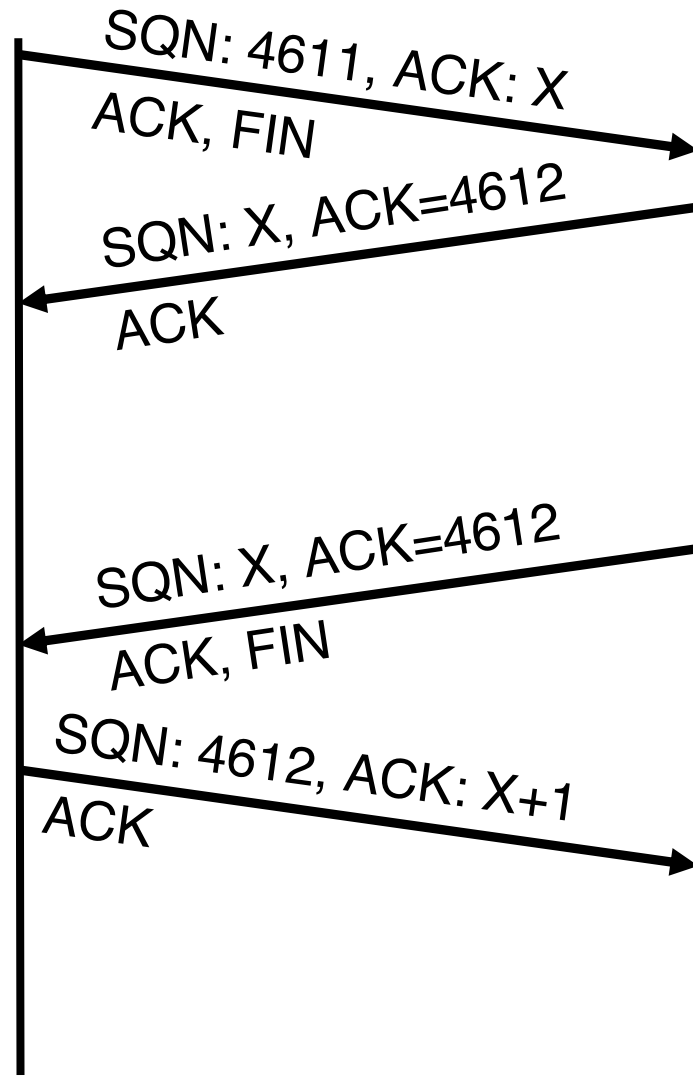
Dĺžka dát:
1500 B

Dĺžka dát:
1500 B

Opakovaná správa
z predchádzajúceho slajdu

Segment number, ACK number

Čo nás čaká na prednáške

- » Kontrola toku dát a zahltenia
- » IP protokol

Kontrola toku dát

- » Cieľ: čo najefektívnejšie preniesť dáta cez sieť bez straty
- » Čo k tomu potrebujem?

Kontrola toku dát

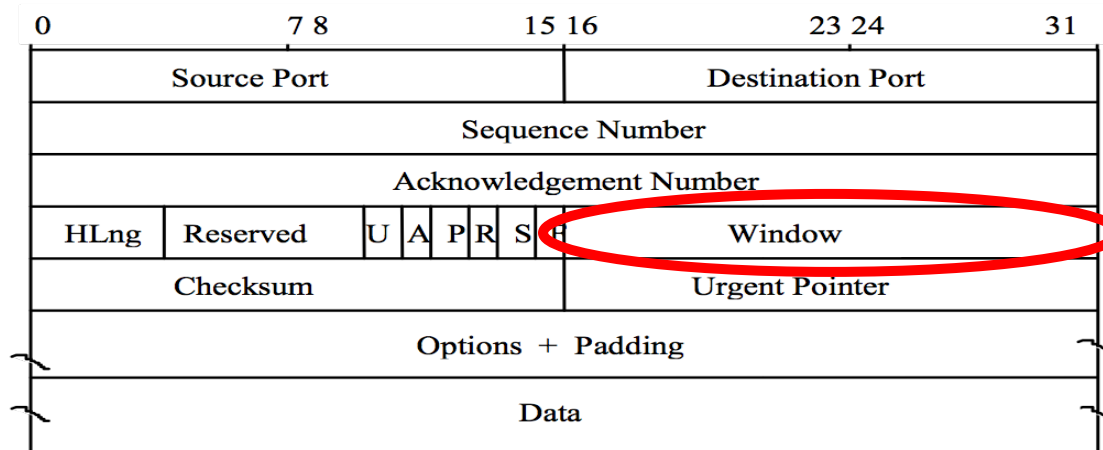
- » Cieľ: čo najefektívnejšie preniesť dáta cez sieť bez straty
- » Čo k tomu potrebujem?
  - Informáciu o stave:
    - Vysielača (Okno vysielača)
    - Prijímača (Okno prijímača)
    - Informáciu o stave siete

Protokol TCP – kontrola zahltenia

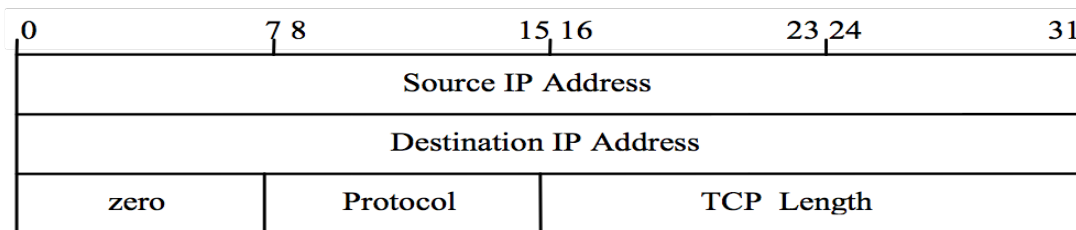
Okno prijímača

- » Určuje, koľko dát môže prijímač prijať
- » vysielateľ nemusí poslať celé okno
- » prijímač môže meniť veľkosť okna
- » prijímač nemusí čakať na naplnenie okna pred vyslaním ACK
- » kumulované potvrdzovanie
- » test nulového okna
- » potvrdenie – ARQ s návratom, selektívne ARQ

Protokol TCP

Okno prijímača v B

Protokol TCP – kontrola zahltenia

Okno vysielaca

- » Kde ho nájdem?
  - Je iba virtuálne
- » Určuje, koľko dát očakávam, že prejde sieťou

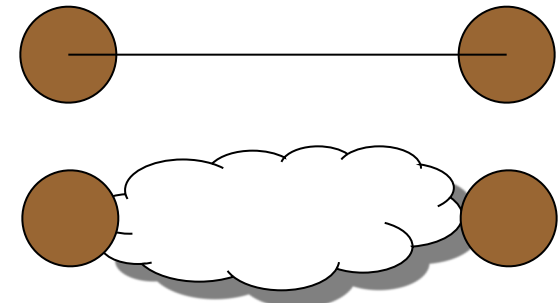
Protokol TCP – kontrola zahltenia

Stav siete

Riadenie toku dát (flow control)

- zabezpečiť, aby rýchlosť prenosu dát medzi dvoma prepojenými uzlami neviedla k zahlteniu prijímajúceho uzla

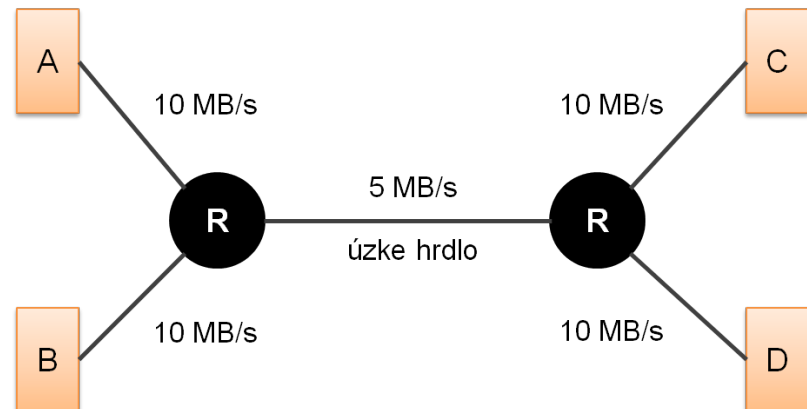
Riešenie: väčšinou spätná väzba

Riadenie zahltenia (congestion control)

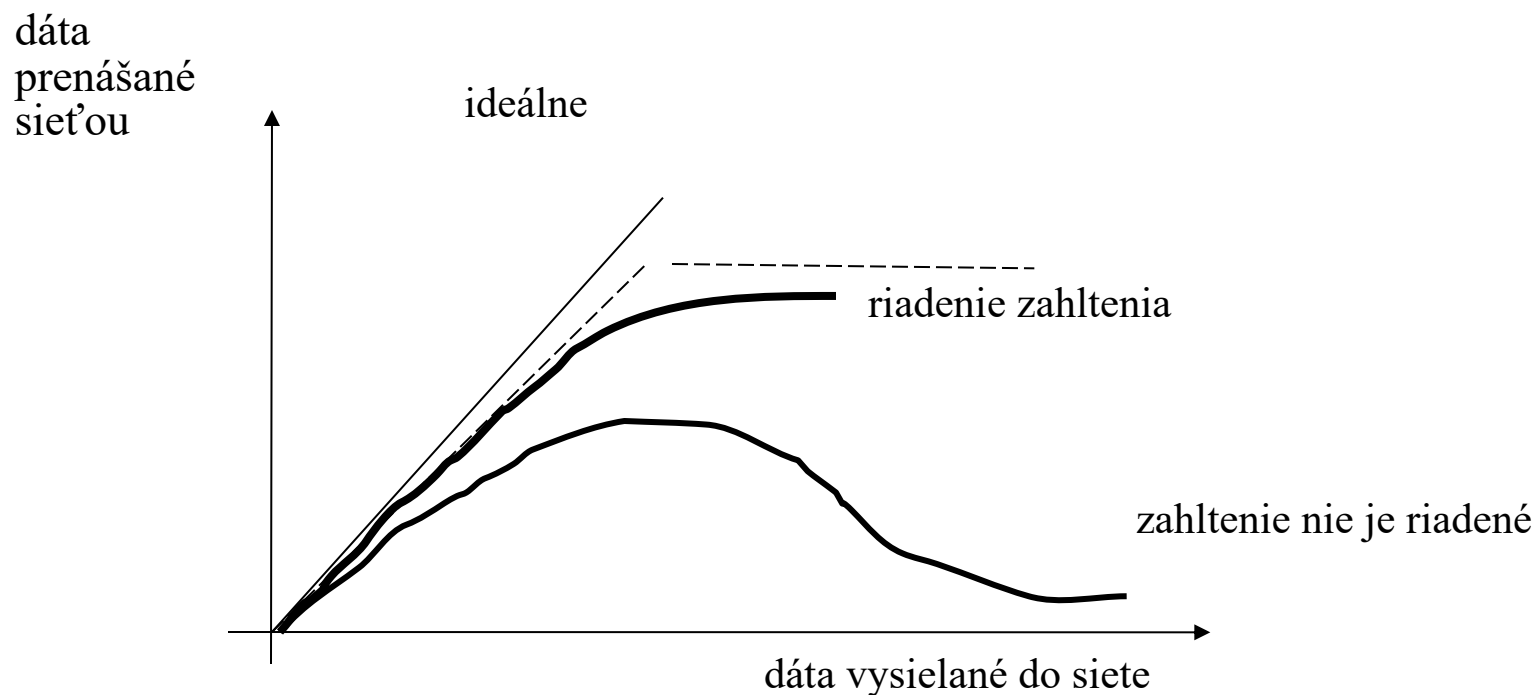
- zabezpečiť, aby v komunikačnej podsieti (sieti) nevzniklo blokovanie prenosu dát (zníženie celkovej prenosovej kapacity)

Riešenie: prevencia a spätná väzba

Riadenie toku dát a zahltenia /1

zahltenie prijímajúceho uzla =>
lokálne zahltenie siete =>
globálne zahltenie siete

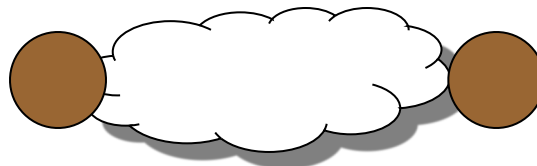
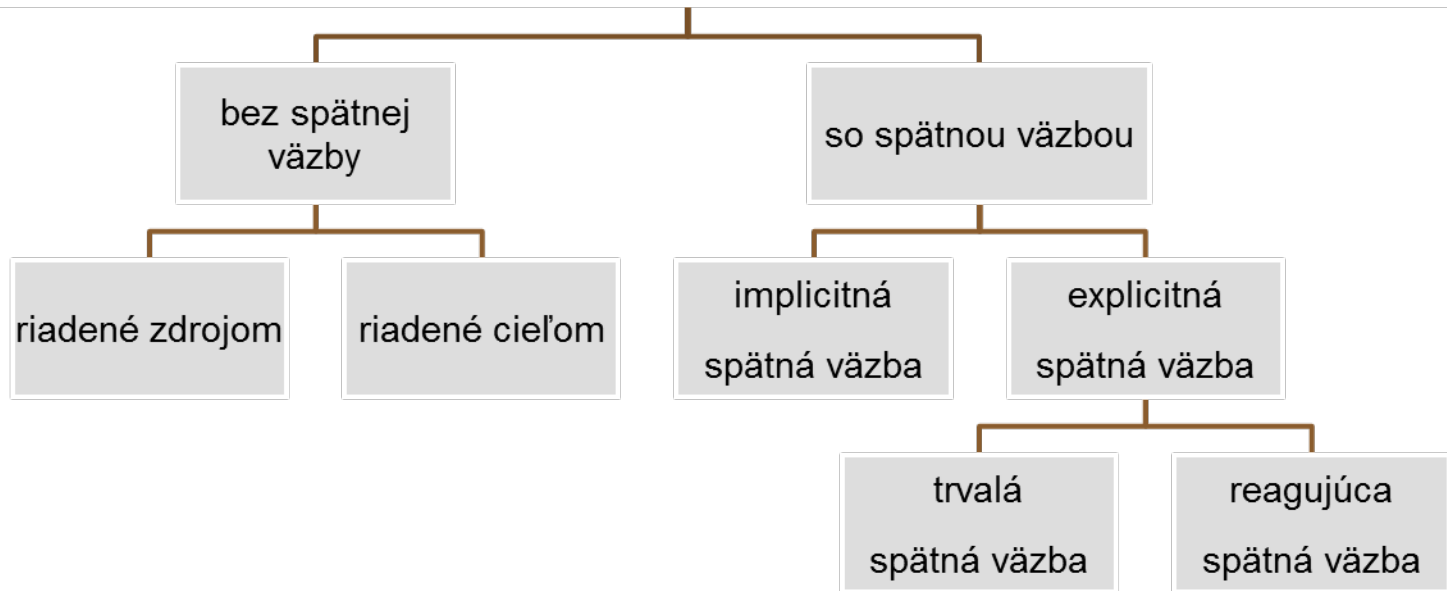

Protokol TCP – riadenie toku dát a zahltenia

- problémy
  - kapacita siete
  - kapacita prijímača
- množstvo vysielaných dát určované oknami
  - rwnd - okno (dynamické) na strane prijímača (receiver window), veľkosť určuje prijímač v priebehu spojenia
  - cwnd – okno na strane vysielacza (congestion window), predchádzanie zahlteniu
  - aktuálne okno = $\min(\text{rwnd}, \text{cwnd})$ - max. počet vyslaných nepotvrdených dát

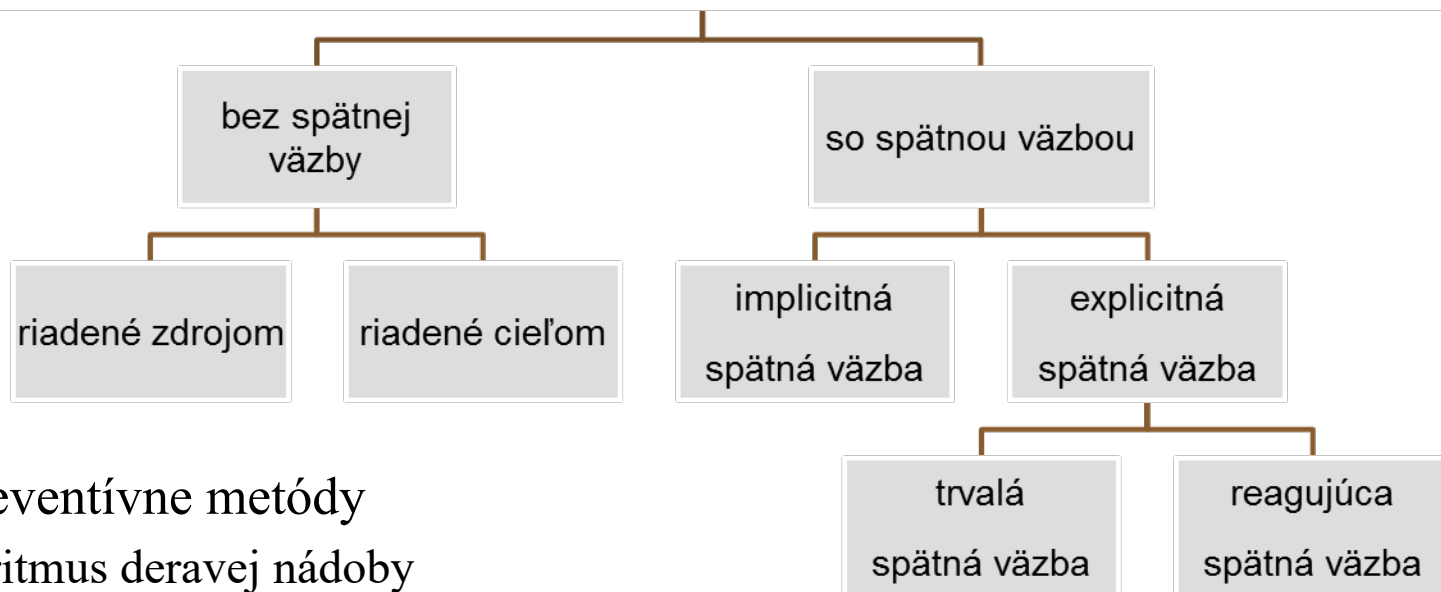
Riadenie toku dát a zhltenia /4

Klasifikácia prístupov riadenia toku dát a zhltenia

Riadenie toku dát a zahľtenia /4

Klasifikácia prístupov riadenia toku dát a zahľtenia

napr. preventívne metódy

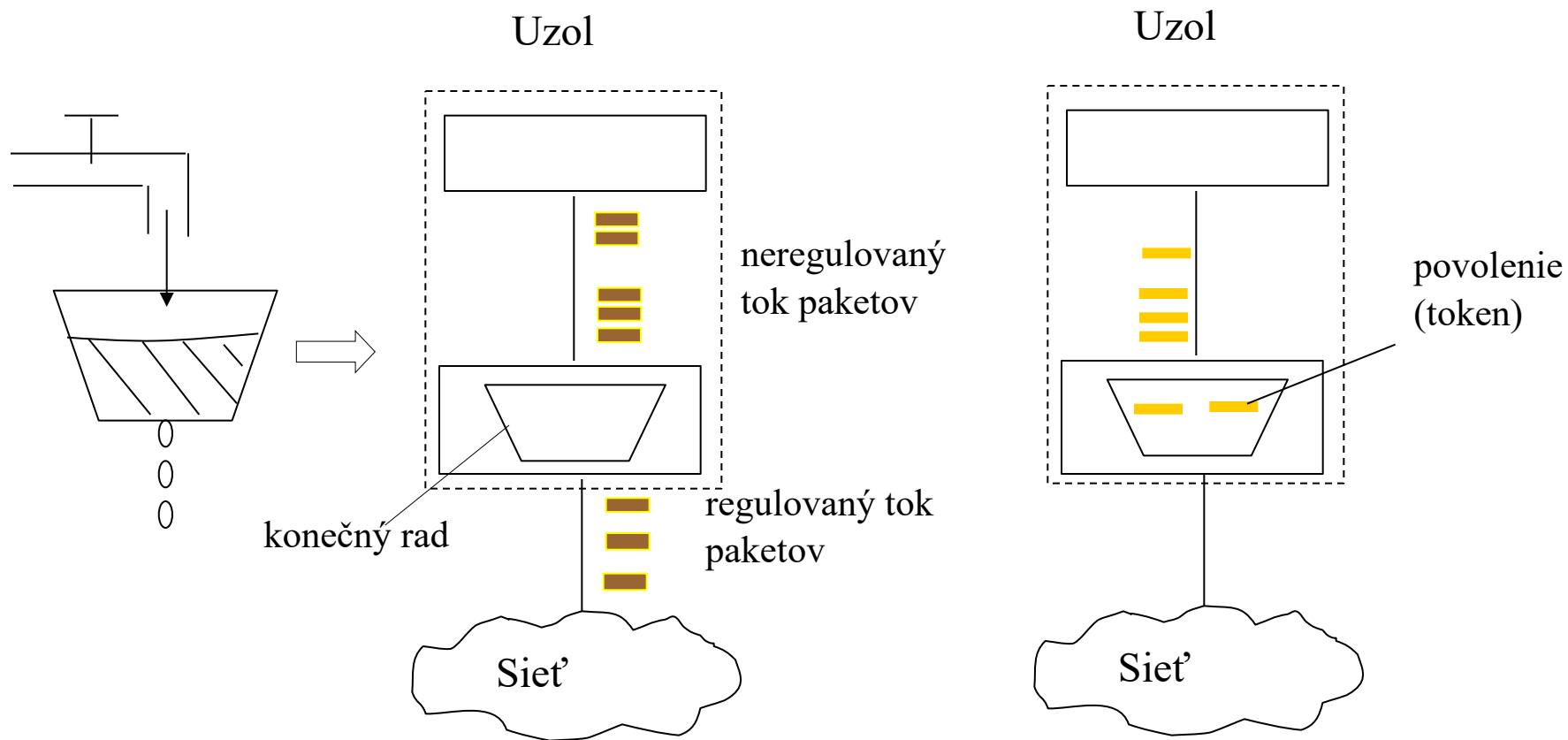
- algoritmus deravej nádoby
(the leaky bucket alg.)
- algoritmus nádoby povolení
(the token bucket alg.)

Preventívne metódy

algoritmus deravej nádoby (the leaky bucket alg.)

algoritmus nádoby povolení (the token bucket alg.)

princíp:

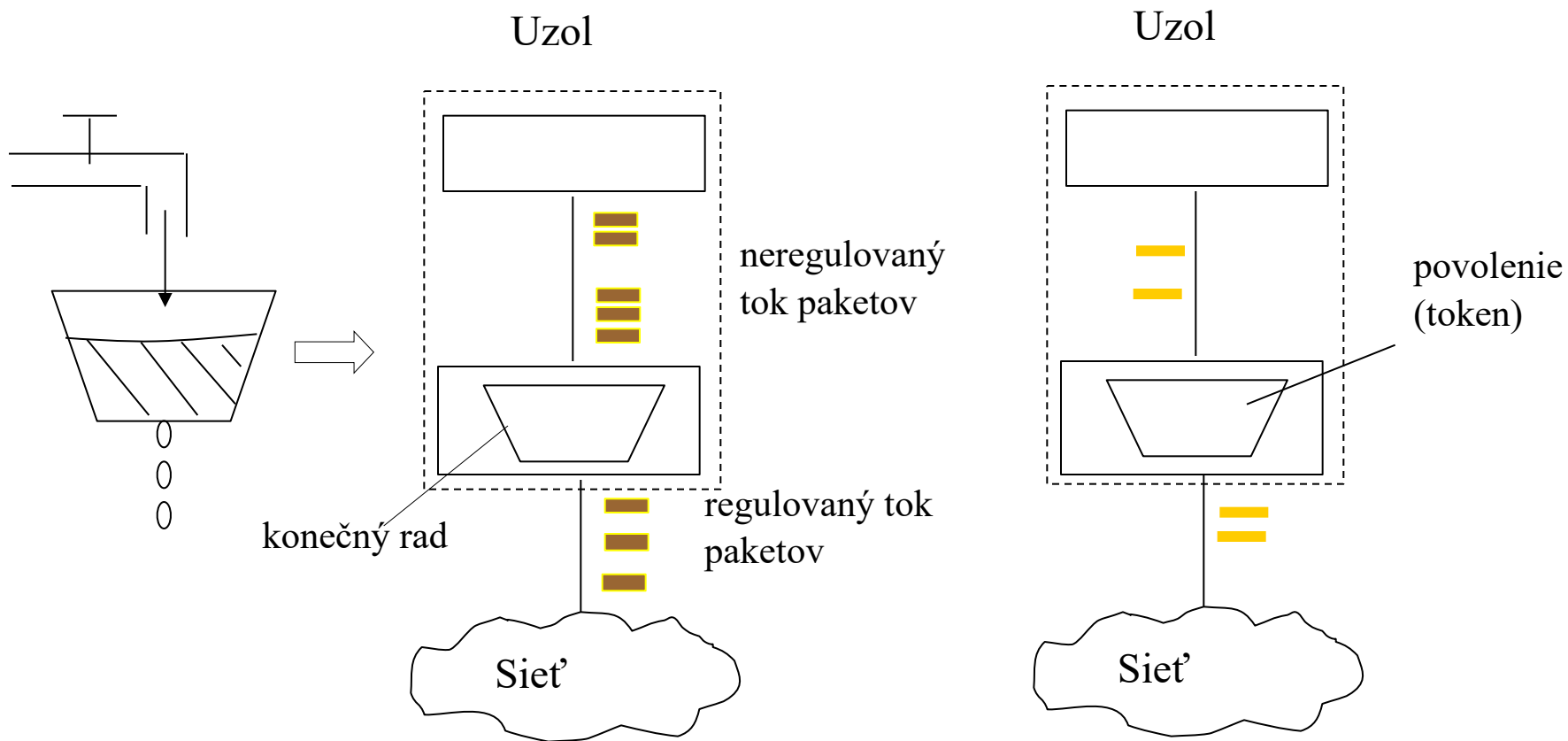

Preventívne metódy

algoritmus deravej nádoby (the leaky bucket alg.)

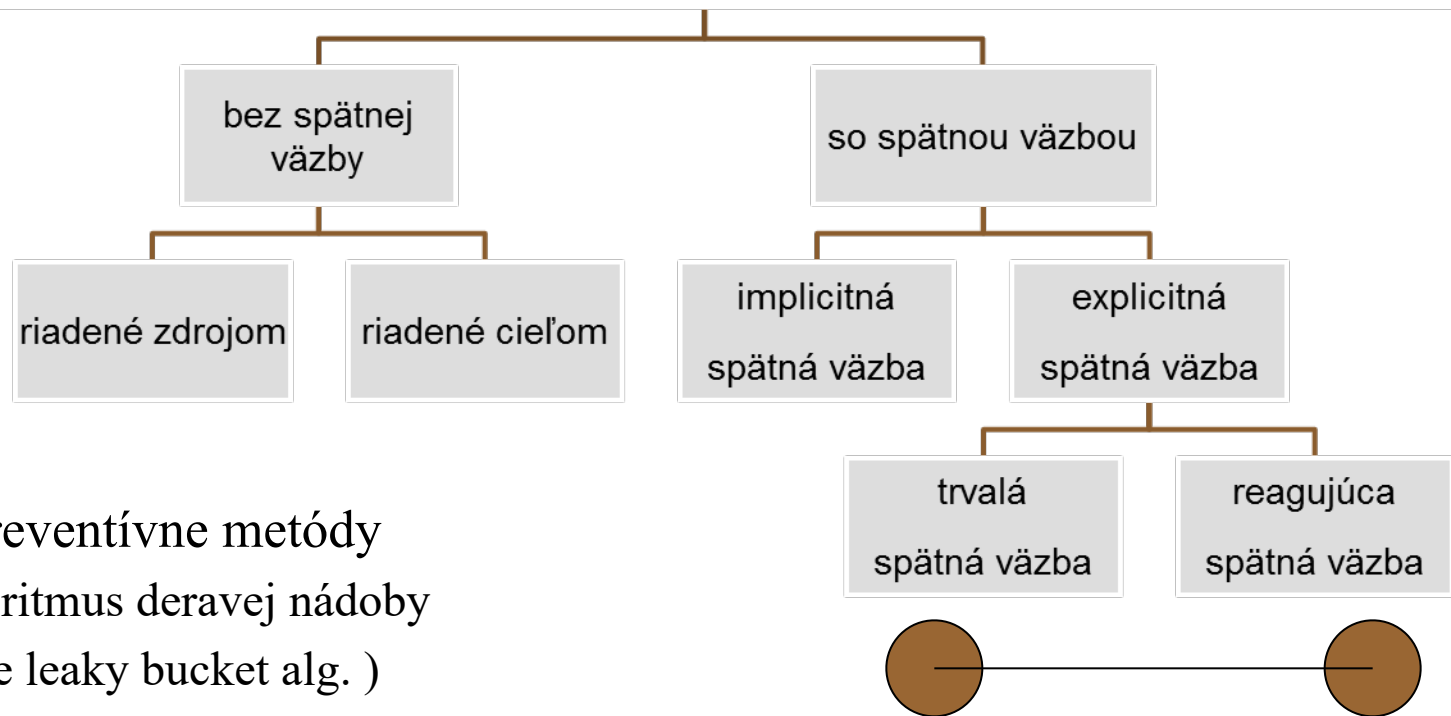
algoritmus nádoby povolení (the token bucket alg.)

princíp:

Riadenie toku dát a zahltenia /4

Klasifikácia prístupov riadenia toku dát a zahltenia

napr. preventívne metódy

- algoritmus deravej nádoby
(the leaky bucket alg.)
- algoritmus nádoby povolení
(the token bucket alg.)

napr.

stop-and-wait, static window ..... 1. generácia
dynamic window, dynamic rate... 2. generácia
(end-to-end, hop-by-hop)

napr. choke packets (ICMP – source quench)

Protokol TCP – prenos dát

Interaktívne vysielanie

- problém malých IP datagramov (tiny datagrams) - Nagle_ov algoritmus
  - TCP spojenie môže mať len jeden vyslaný nepotvrdený segment
  - použitie algoritmu

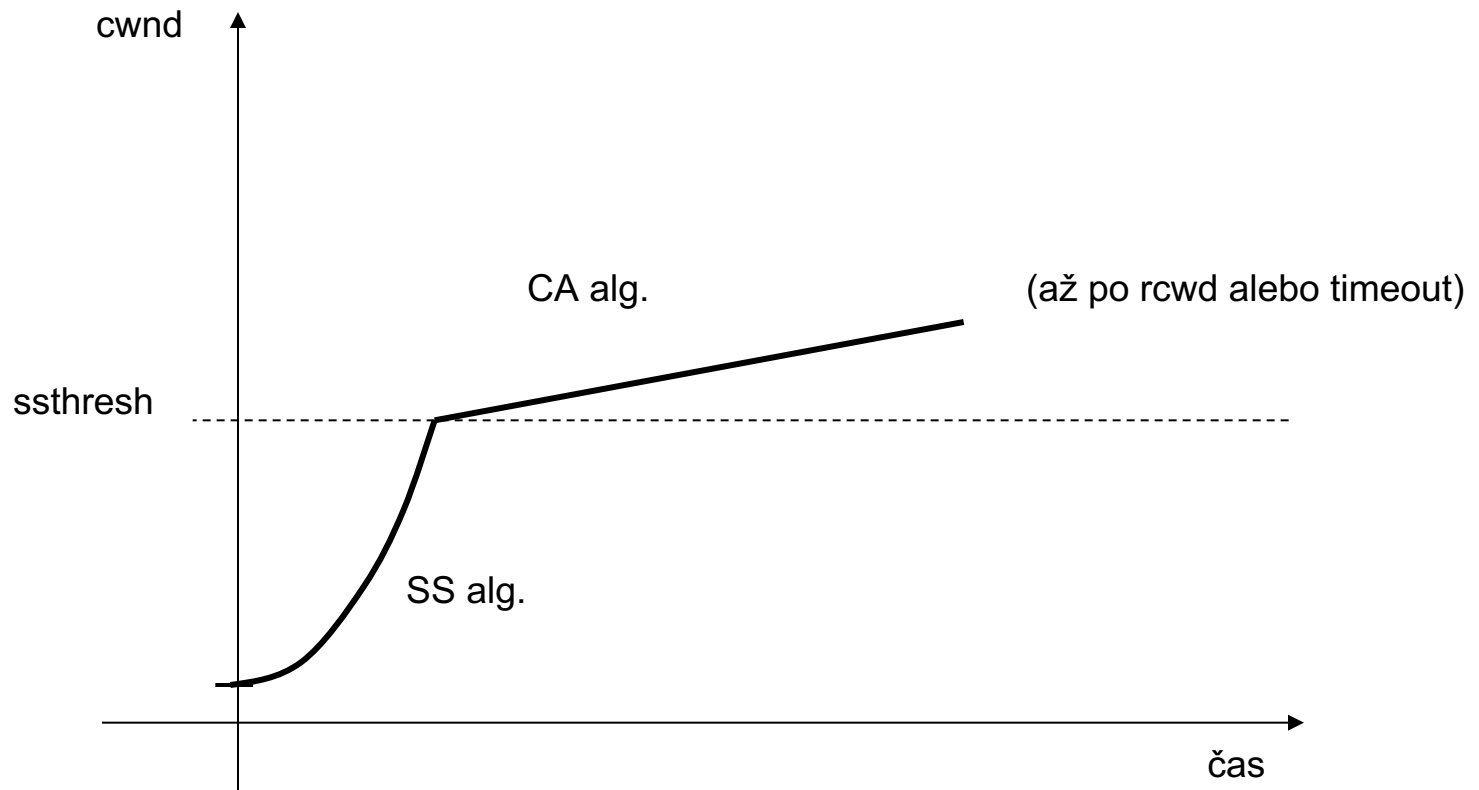
Neinteraktívne vysielanie

- rýchly vysielateľ, pomalý prijímač
  - syndróm SWS (Silly Window Syndrom)
  - Clarke_ov algoritmus – zabrániť vysielateľu posielat' „malé“ okno

Protokol TCP – riadenie toku dát a zahltenia

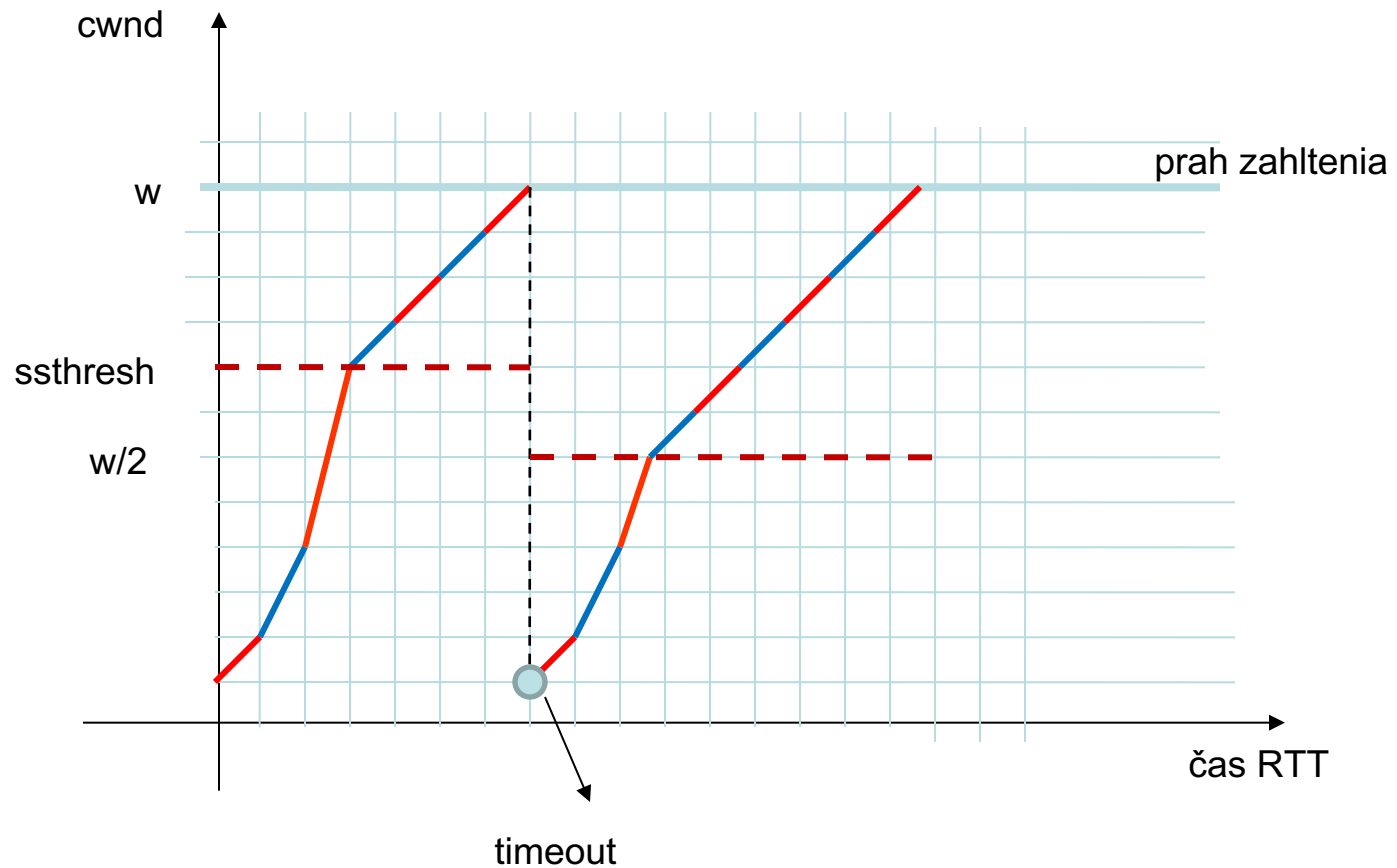
- cwnd – určuje dynamicky vysielateľ
  - cwnd = 1, vyšle 1 segment a čaká na potvrdenie
  - cwnd = 2, vyšle 2 segmenty a čaká na potvrdenie
  - cwnd = 4, ...
  - postupne vysielateľ 2^n segmentov (pomalý štart)
- prah zvyšovania okna – ssthresh (slow start threshold), po prekročení prahu vysoká pravdepodobnosť vzniku zahltenia
- algoritmus pomalého štartu (Slow Start - SS) a algoritmus vyhýbania sa zahlteniu (Congestion Avoidance - CA)
  - mss, cwnd, ssthresh, rwnd
  - pomalý štart: $\text{cwnd} \leq \text{ssthresh}$
  - vyhýbanie sa zahlteniu: $\text{cwnd} > \text{ssthresh}$

Protokol TCP – SS a CA

Protokol TCP – algoritmus SS a CA

TCP Tahoe

TCP - riadenie toku dát a zahltenia

Ako je limitovaná rýchlosť vysielania ?

$$\text{rýchlosť (rate)} = \text{cwnd} / \text{RTT}$$

Ako pozná, že je zahltenie ?

implicitná- , explicitná detekcia

detekcia na základe straty paketu (loss-based detection), napr. TCP Reno, HS-TCP, S-TCP

detekcia na základe oneskorenia paketu (delay-based detection), napr. TCP Vegas, Fast TCP

Aký algoritmus sa použije na riadenie zahltenia ?

aditívny-, multiplikatívny-, iný princíp

napr. AIMD (TCP Reno, HS-TCP), MIMD (Fast TCP),

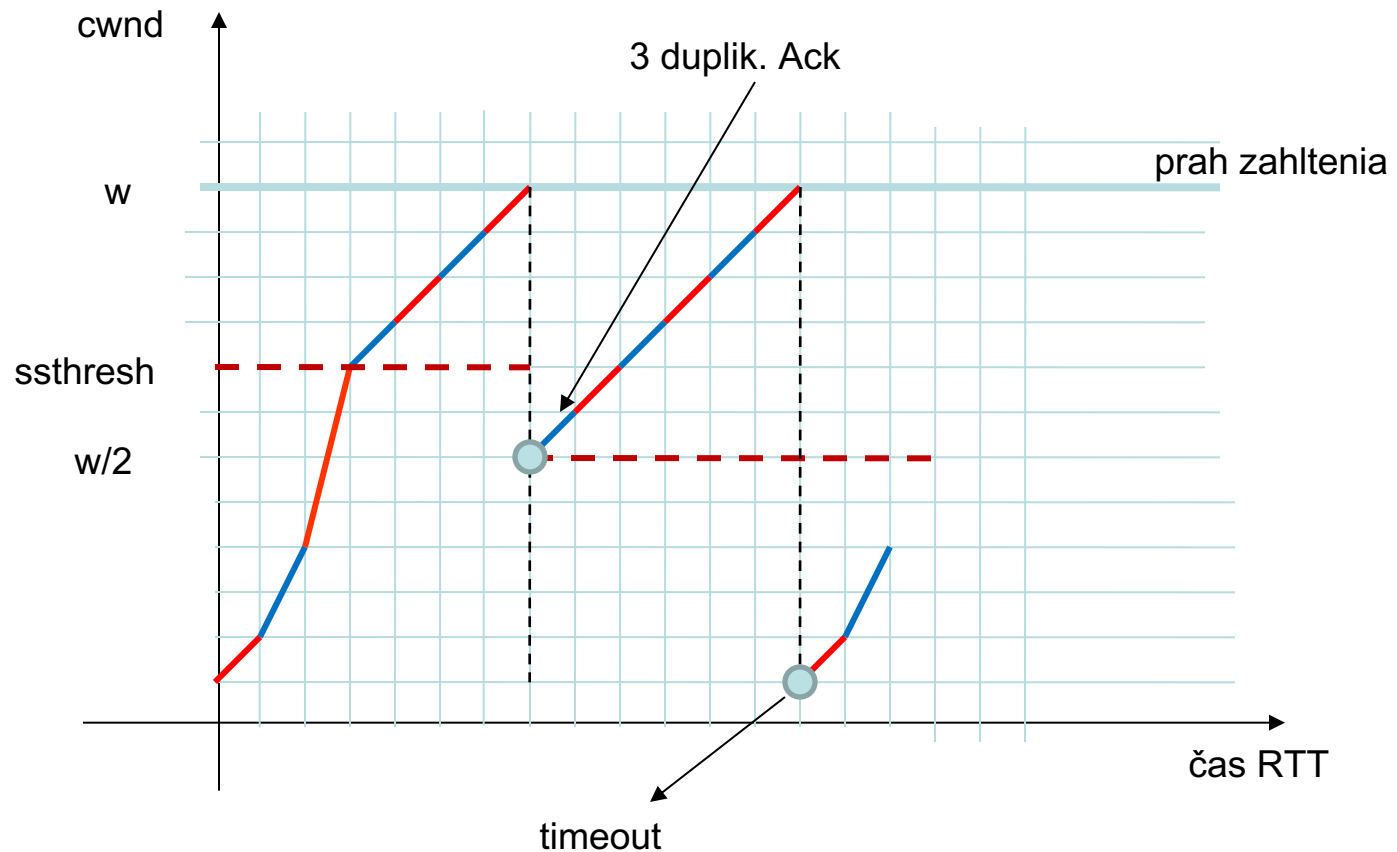
iné (BIC, CUBIC)

Protokol TCP – prenos a zotavenie

- **zrýchlený prenos** (Fast Retransmission, FRet):
ak počet duplikátov ACK je ≥ 3 – veľká pravdepodobnosť, že segment je stratený a vysielateľ opakuje prenos segmentu bez čakania na vypršanie časovača
- **rýchle zotavenie** (Fast Recovery, FRec):
nezačína sa pri prenose s $cwnd=1$

Protokol TCP – algoritmus SS a CA

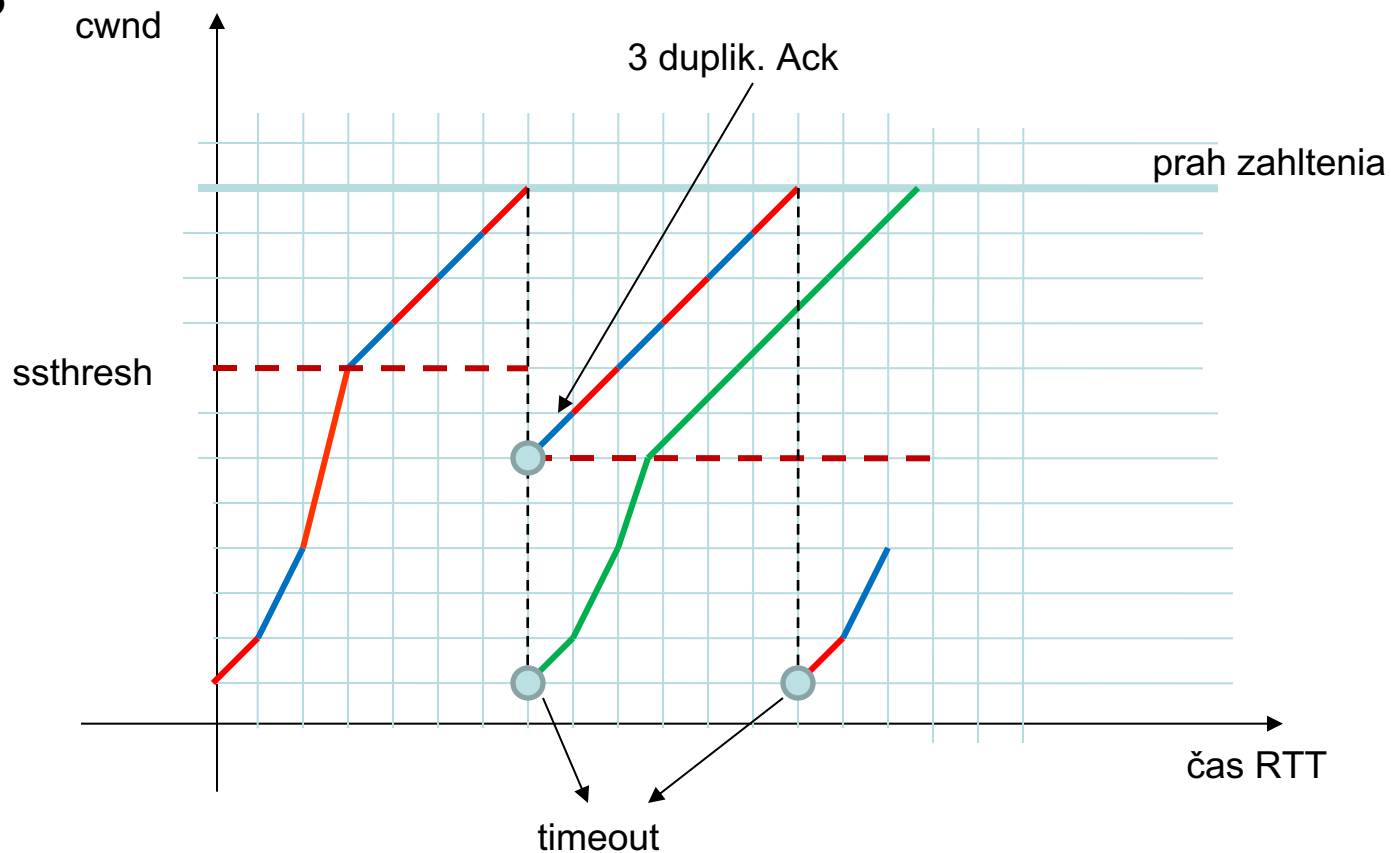
TCP Reno

Protokol TCP – algoritmus SS a CA

TCP Tahoe

TCP Reno

Modifikácia veľkosti okna

- Základné prístupy
  - znižovanie, zvyšovanie veľkosti okna
- Aditívny, multiplikatívny prístup

AI- , MI- , AD- , MD-

$x(t+1) = a_i + b_i * x(t)$, ak $y(t) = 0$ (nie je zahltenie)

$x(t+1) = a_d + b_d * x(t)$, ak $y(t) = 1$ (je zahltenie)

Modifikácia veľkosti okna

$x(t+1) = a_i + b_i * x(t)$, ak $y(t) = 0$ (nie je zahltenie)

$x(t+1) = a_d + b_d * x(t)$, ak $y(t) = 1$ (je zahltenie)

- AIAD (Additive Increase, Additive Decrease)

$$a_i > 0, \quad a_d < 0, \quad b_i = 1, \quad b_d = 1$$

- MIMD (Multiplicative Increase, Multiplicative Decrease)

$$a_i = 0, \quad a_d = 0, \quad b_i > 1, \quad 0 < b_d < 1$$

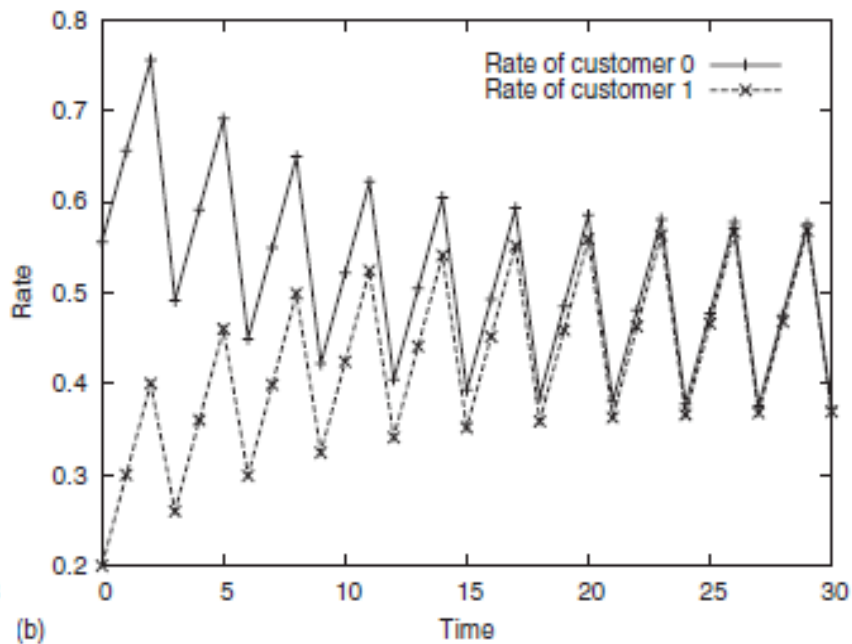
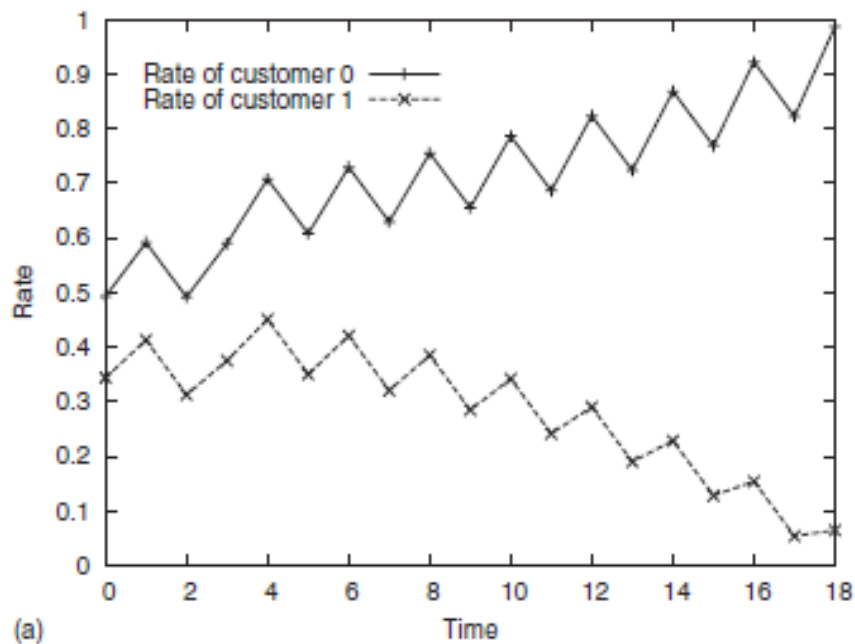
- MIAD (Multiplicative Increase, Additive Decrease)

$$a_i = 0, \quad a_d < 0, \quad b_i > 1, \quad b_d = 1$$

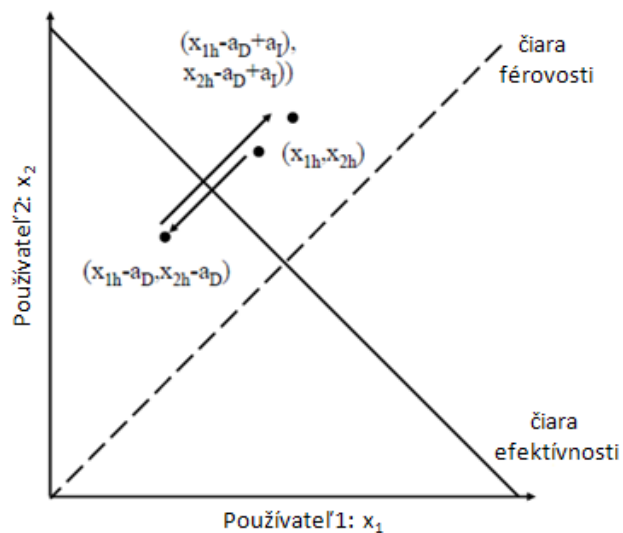
- AIMD (Additive Increase, Multiplicative Decrease)

$$a_i > 0, \quad a_d = 0, \quad b_i = 1, \quad 0 < b_d < 1$$

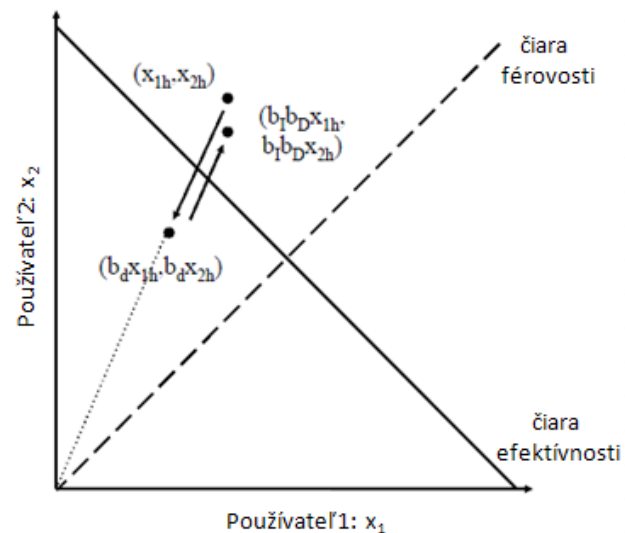
Porovnanie prístupov MIAD a AIMD

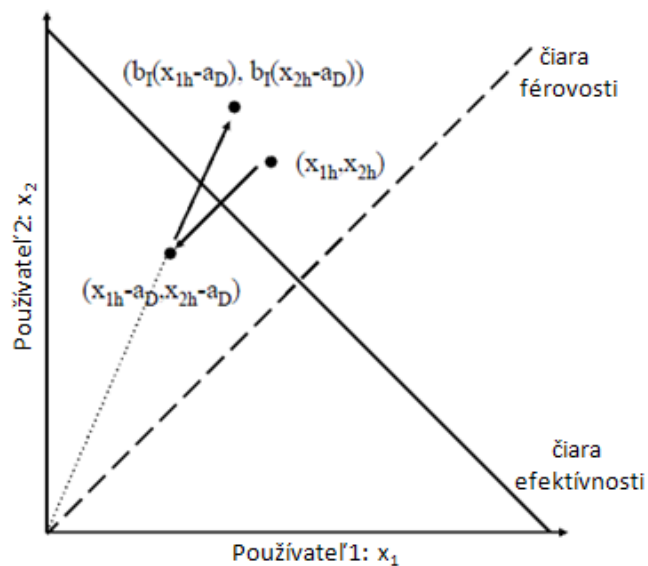
AIAD

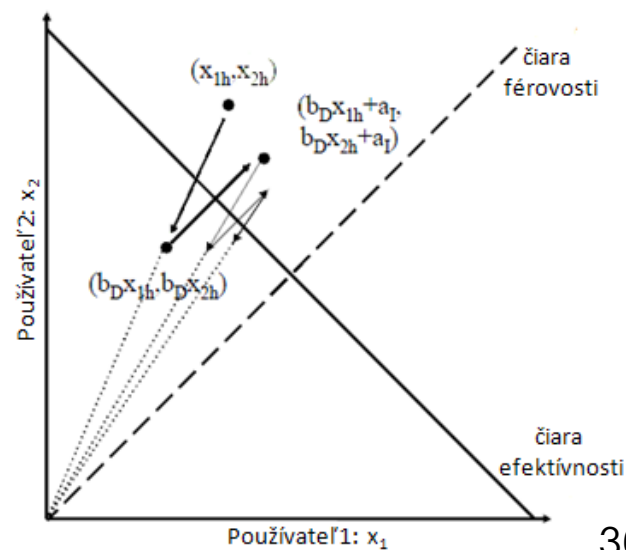
MIMD

MIAD

AIMD

Niektoré varianty TCP

TCP Tahoe

- detekcia straty (len na základe časovača RTO)
- pomalý štart SS, - vyhýbanie sa zahlteniu CA, - zrýchlený prenos FRet

TCP Reno

- detekcia straty (na základe časovača RTO a duplicitných potvrdení)
- pomalý štart SS, - vyhýbanie sa zahlteniu CA, - zrýchlený prenos FRet, - rýchle zotavenie FRec
- AIMD   AI: $w \leftarrow w + 1/w$ MD: $w \leftarrow w - \frac{1}{2} * w$

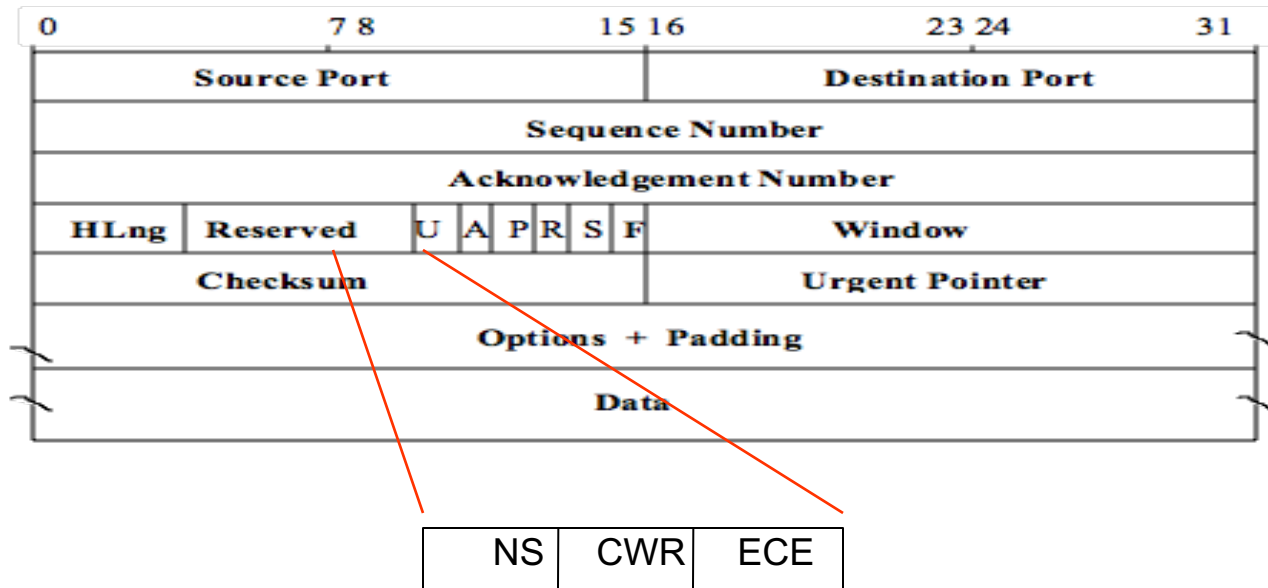
TCP Vegas

- detekcia oneskorenia
- modifikácia pomalého štartu (expon. zvýšenie cwnd len počas každého 2. RTT)
- AIAD

očakávana a skutočná rýchlosť vysielania

Protokol TCP - ECN

explicitné riadenie zahltenia

ECE - ECN-Echo

CWR - Congestion Window Reduced

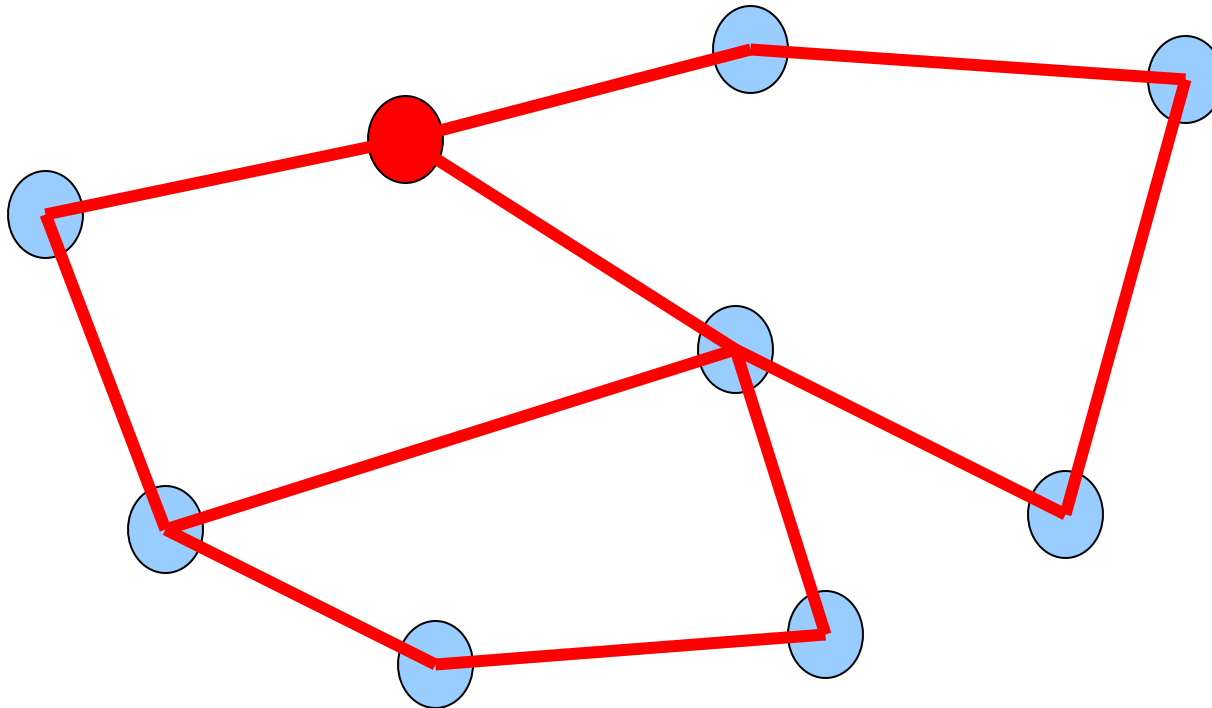
NS - Nonce Sum

TCP rozšírenia

- zväčšenie okna (window)
- spresnenie merania RTT
- selektívne potvrdzovanie
- reakcia na zahltenie, okno cwnd

“Pohl’ad vrstiev” na topológiu siete

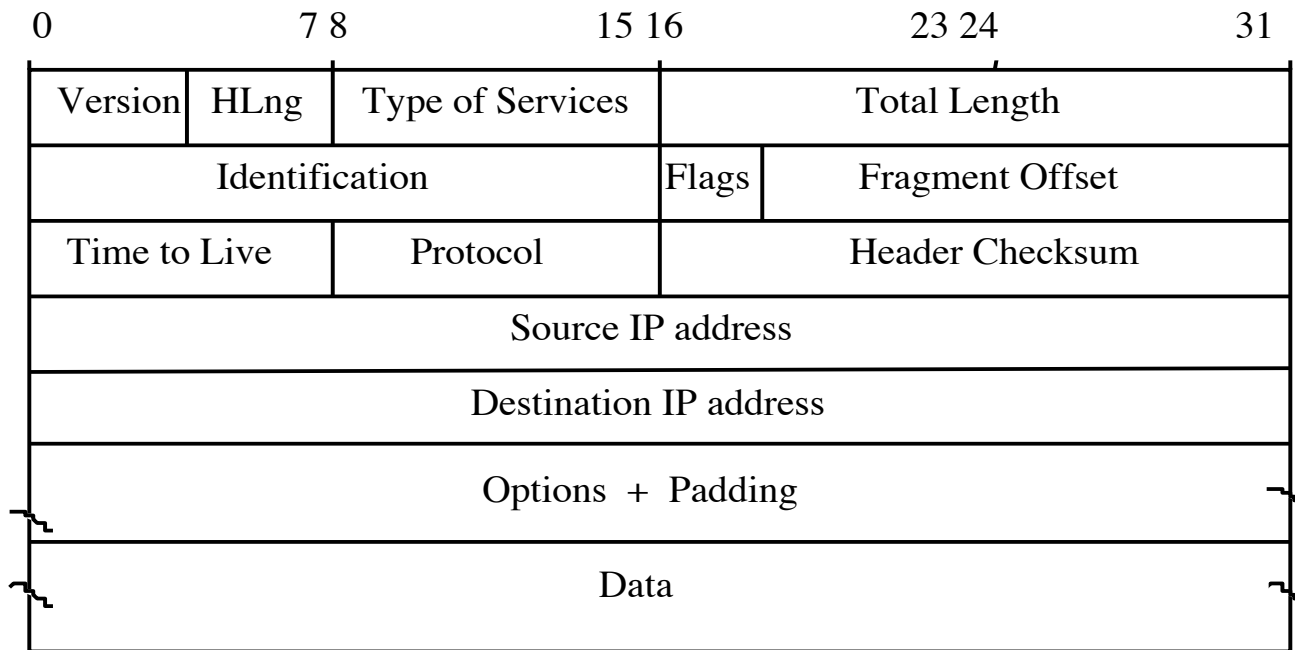
sieťová vrstva

Formát IPv4 paketu

IP protokol, PDU - datagram

pole

Type of Services :

8

13 14 15

D	S	C	P	ECN
---	---	---	---	-----

pole

Flags :

16 17 18

0	DF	MF
---	----	----

RFC 5735: Special Use IPv4 Addresses

Address Block	Present Use	Reference
0.0.0.0/8	"This" Network	RFC 1122
10.0.0.0/8	Private-Use Networks	RFC 1918
127.0.0.0/8	Loopback	RFC 1122
169.254.0.0/16	Link Local	RFC 3927
172.16.0.0/12	Private-Use Networks	RFC 1918
192.0.0.0/24	IETF Protocol Assignments	RFC 5736
192.0.2.0/24	TEST-NET-1	RFC 5737
192.88.99.0/24	6to4 Relay Anycast	RFC 3068
192.168.0.0/16	Private-Use Networks	RFC 1918
198.18.0.0/15	Network Interconnect Device Benchmark Testing	RFC 2544
198.51.100.0/24	TEST-NET-2	RFC 5737
203.0.113.0/24	TEST-NET-3	RFC 5737
224.0.0.0/4	Multicast	RFC 3171
240.0.0.0/4	Reserved for Future Use	RFC 1112
255.255.255.255/32	Limited Broadcast	RFC 919, RFC 922

192.168.1.100/16

1100 0000.1010 1000.0000 0001.0110 0100

1111 1111.1111 1111.0000 0000.0000 0000

Adresa siete:

1100 0000.1010 1000.0000 0000.0000.0000

192.168.0.0/16

0.0.1.100

Adresa počítača: 192.168.1.100/16

Adresa siete: 192.168.0.0

Broadcast: 192.168.255.255

Router: zvyčajne: 192.168.0.1

192.168.0.0/20

Druhá sieť

Adresa siete: 192.168.16.0

Broadcast: 192.168.31.255

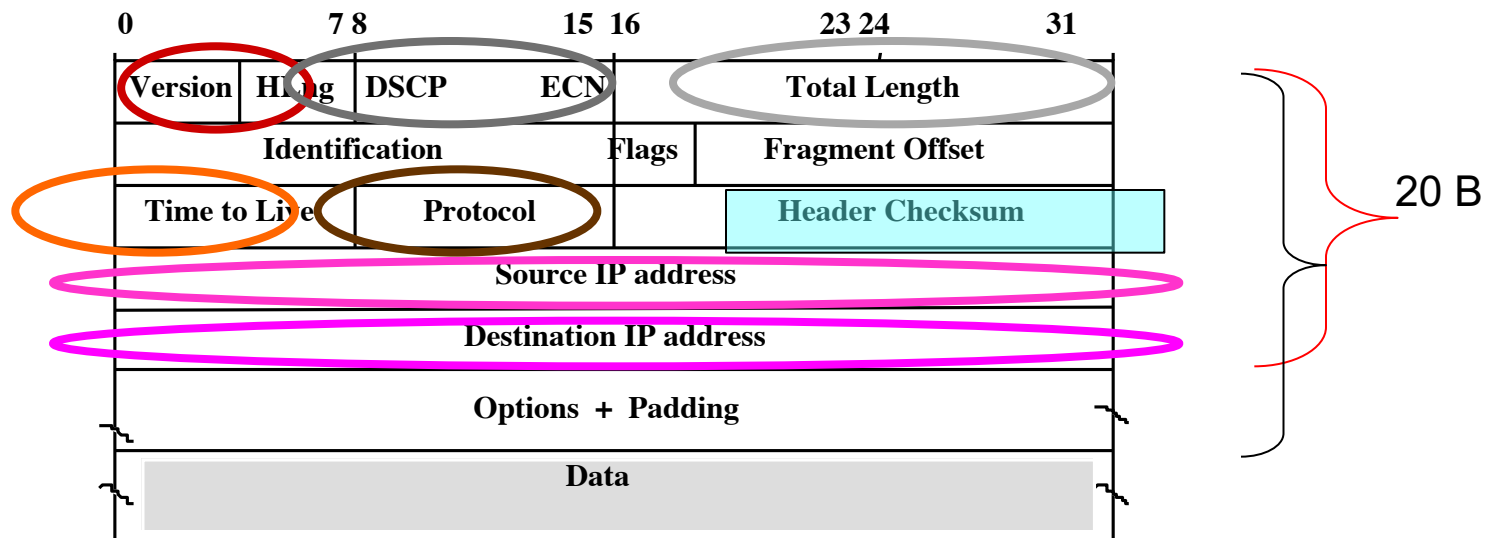
Príklad adresy počítača: 192.168.28.28

1100 0000.1010 1000.0001 0000.0000 0000

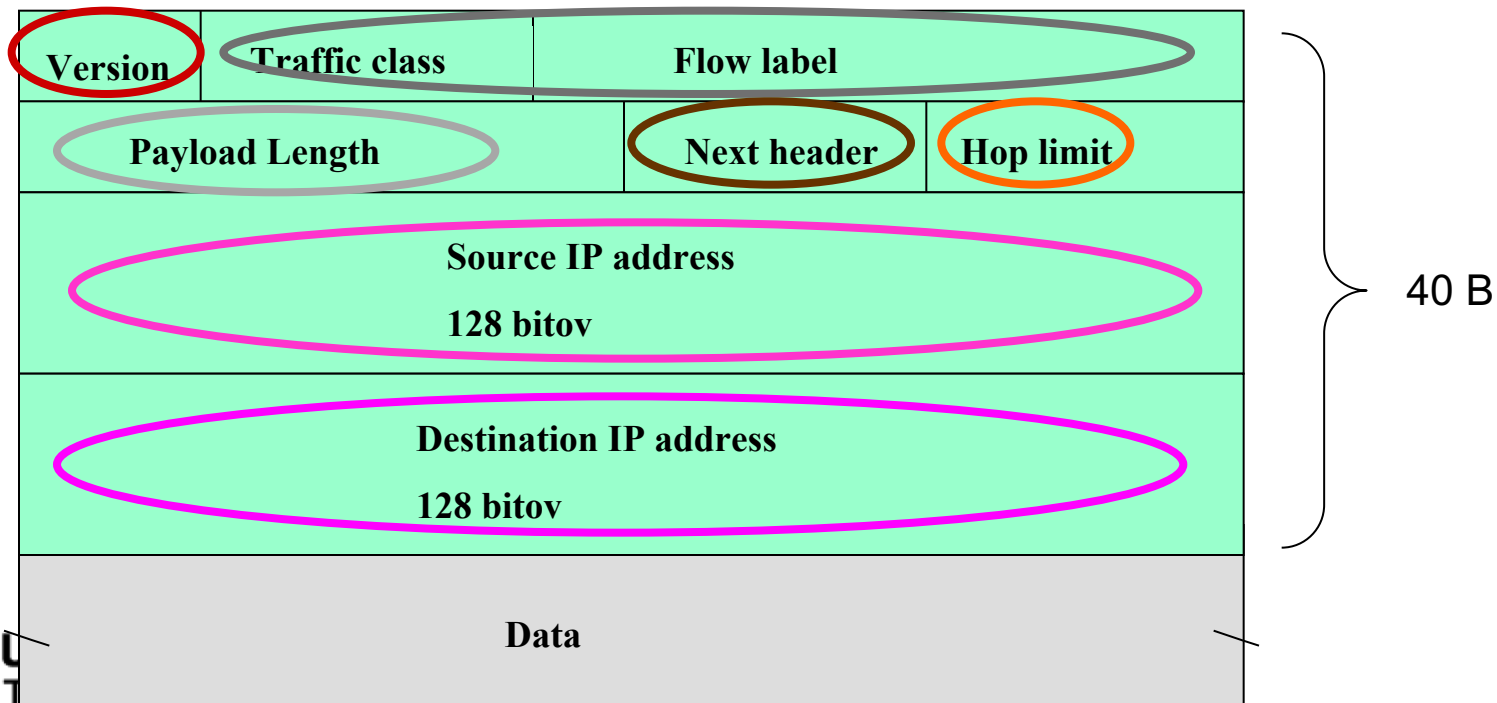
1100 0000.1010 1000.0001 1111.1111 1111

1111 1111.1111 1111.1111 0000.0000 0000

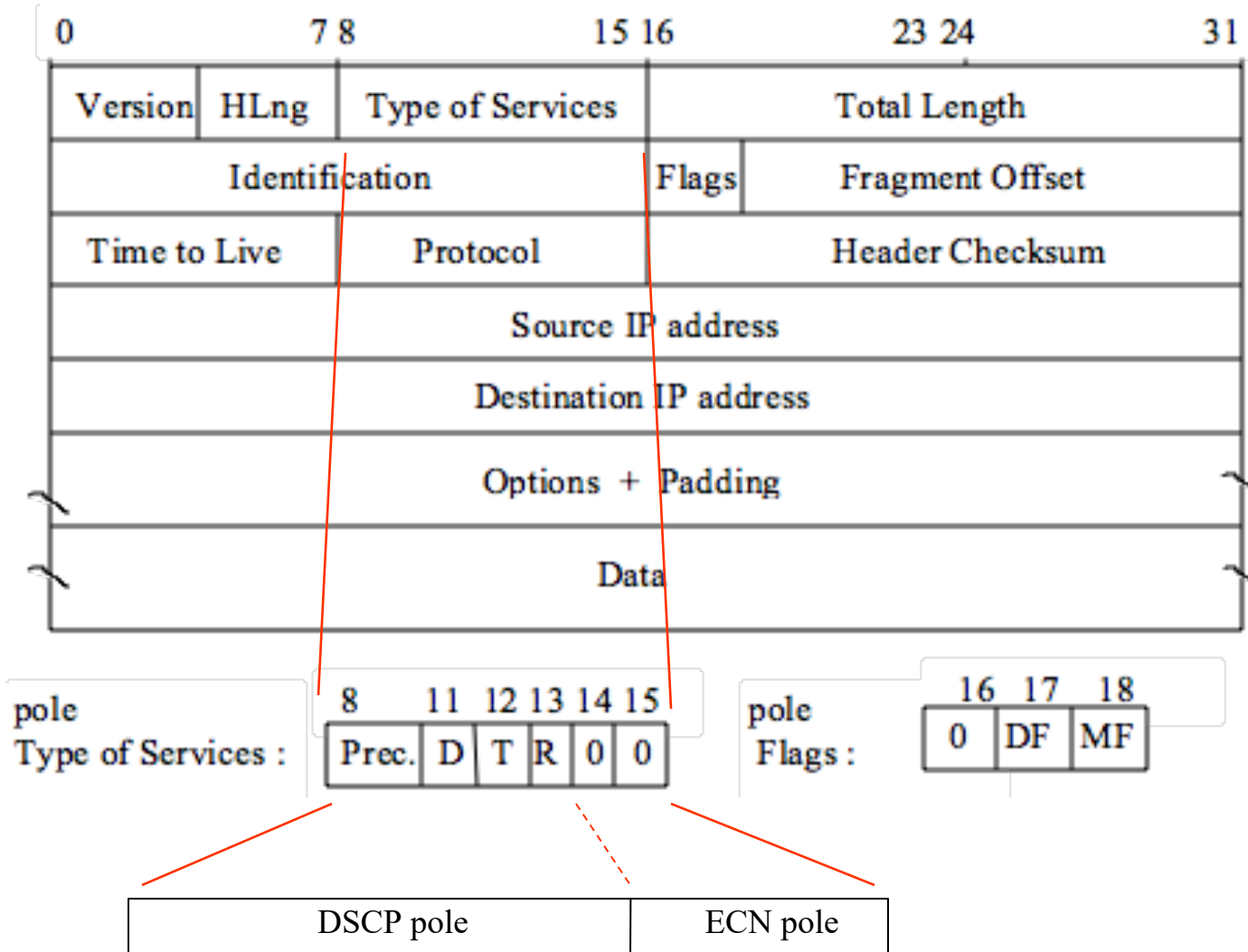
IPv4

IPv6

IP protokol - ECN

DSCP - Differentiated Services CodePoint
ECN - Explicit Congestion Notificaton

ECN pole:
ECT - ECN Capable Transpor
CE – Congestion Experienced

Zhrnutie prednášky

- » TCP - dokončenie
- » IP protokol – formát paketu

Čo nás čaká na budúcej prednáške

- » Subnetting (IP adresovanie)
- » Skutočné funkcie sieťovej vrstvy (smerovanie) budú neskôr

DCCP (Datagram Congestion Control Protocol)

- nespoľahlivý tok datagramov
- spoľahlivé nadväzovanie a ukončenie spojenia
- spoľahlivé dohadovanie volieb, zahŕňa aj voľbu riadiaceho mechanizmu zahltenia
- spôsob prenosu potvrdení ACK závisí od mechanizmu riadenia zahltenia
- výber modulárneho mechanizmu riadenia zahltenia
  - CCID2, TCP-like congestion control (RFC 4341)
  - CCID3, TCP-Friendly Rate Control, TFRC (RFC 4342)
  - CCID4, TCP-Friendly Rate Control for Small Packets, TFRC-SP (RFC 4828)
- explicitné riadenia zahltenia (ECN)
- vhodné napr. pre streaming video

Protokol TCP

- multiplexovanie a demultiplexovanie segmentov
- MSS (Maximum Segment Size)
- číslovanie bajtov
- potvrdzovanie príjmu, kontinuálna ARQ metóda s návratom, selektívna
- riadenie toku a zahltenia
- pohyblivé okno (def. 4096, rozšírenie okna na 32 b)
- časovače

Stručný úvod do TCP

- » protokol so spojením, s potvrdením, spoľahlivý prenos
- » prenos dát – prúd bajtov, počet vyslaných bajtov aplikáciou a TCP entitou môže byť rôzny
- » vyrovnávacie pamäte – segmentácia prúdu bajtov
- » interaktívny a neinteraktívny prenos dát (typ aplikácie)
- » TCP spojenie – plný duplex, dvojbodové
- » urgentné dáta
- » príjem dát aplikáciou – príznak PUSH

Riadenie toku dát a zahltenia /3

Príčiny zahltenia na rôznych vrstvách

spojová (dátová) vrstva

- potvrdzovanie
- riadenie toku
- správa vyrovnávacích pamätí prijímača

.....

sieťová vrstva

- správa vyrovnávacích pamätí
- zničenie paketov
- životnosť paketov
- smerovacie algoritmy

transportná
sieťová
spojová
fyzická

transportná vrstva

potvrdzovanie

správa vyrovnávacích pamätí

určovanie host-host oneskorenia

(„timeout_u“ cez sieť)